

دانشگاه صنعتی خواجه نصیرالدین طوسی

دانشکده‌ی مهندسی نقشه برداری (ژئودزی و ژئوماتیک)

پایان نامه کارشناسی ارشد

گرایش سنجش از دور

ارزیابی ترکیب طبقه بندی کننده های پیکسل های مختلط به منظور بهبود تخمین

حضور عوارض در سطح زیر پیکسل

اساتید راهنما:

دکتر محمد جواد ولدان زوج

دکتر برات مجردی

حامد قلی زاده

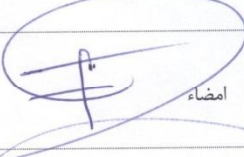

بهمن ماه ۱۳۹۰

به نام خدا

تقدیم به پدر و مادر مهربانم

که صبور و ستودنی اند...

بسمه تعالی

شماره: تاریخ:	تأییدیه هیأت داوران	 تاسیس ۱۳۰۷ دانشگاه صنعتی خواجه نصیرالدین طوسی
<p>هیأت داوران پس از مطالعه پایان نامه و شرکت در جلسه دفاع از پایان نامه تهیه شده تحت عنوان :</p> <p>"ارزیابی ترکیب طبقه بندی کننده های پیکسل های مختلط به منظور بهبود تخمین حضور عوارض در سطح زیرپیکسل"</p> <p>توسط آقای حامد قلی زاده صحت و کفایت تحقیق انجام شده را برای اخذ درجه کارشناسی ارشد رشته گرایش سنجش از دور در تاریخ ۹۰/۱۱/۲۶ مورد تأیید قرار می دهند.</p>		
 امضاء	جناب آقای دکتر محمدجواد ولدان زوج	۱- استاد راهنمای اول
 امضاء	جناب آقای دکتر برات مجردی	۲- استاد راهنمای دوم
 امضاء	-	۳- استاد مشاور
 امضاء	جناب آقای دکتر مهدی مختارزاده	۴- ممتحن داخلی
 امضاء	جناب آقای دکتر پرویز ضیاییان	۵- ممتحن خارجی
 امضاء	جناب آقای دکتر محمدرضا ملک	۶- نماینده تحصیلات تکمیلی دانشکده

بسمه تعالی

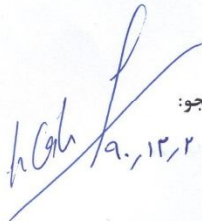
اظهارنامه دانشجو	شماره: تاریخ:	 تاسیس ۱۳۰۷ دانشگاه صنعتی خواجه نصیرالدین طوسی
------------------	------------------	---

اینجانب حامد قلی زاده دانشجوی کارشناسی ارشد رشته نقشه برداری
گرایش بخش از دور دانشکده ژئودزی و ژئوماتیک دانشگاه صنعتی خواجه نصیرالدین طوسی گواهی
می‌نمایم که تحقیقات ارائه شده در پایان‌نامه با عنوان

ارزیابی ترکیب سبته بندی کسره های پیکسل های مختلف به منظور تعیین حضور همپوشانی
در سطح زیر پیکسل

با راهنمایی استاد محترم جناب آقای / سرکار خانم دکتر محمد مجاهد ولدان نوبخت و دکتر ترانه محمدی، توسط شخص اینجانب انجام
شده و صحت و اصالت مطالب نگارش شده در این پایان‌نامه مورد تأیید می‌باشد، و در مورد استفاده از کار دیگر محققان به مرجع مورد
استفاده اشاره شده است. بعلاوه گواهی می‌نمایم که مطالب مندرج در پایان‌نامه تا کنون برای دریافت هیچ نوع مدرک یا امتیازی
توسط اینجانب یا فرد دیگری در هیچ جا ارائه نشده است و در تدوین متن پایان‌نامه چارچوب (فرمت) مصوب دانشگاه را بطور کامل
رعایت کرده‌ام.

امضاء دانشجو:

تاریخ: ۱۹، ۱۳، ۲

فرم حق طبع و نشر مالکیت نتایج

۱- حق چاپ و تکثیر این پایان نامه متعلق نویسنده آن می‌باشد. هر گونه کپی برداری بصورت کل

پایان نامه یا بخشی از آن تنها با موافقت نویسنده یا کتابخانه دانشکده علوم دانشگاه صنعتی خواجه

نصیر طوسی مجاز می‌باشد.

ضمناً متن این صفحه نیز باید در چند نسخه تکثیر شده وجود داشته باشد.

۲- کلیه حقوق معنوی این اثر متعلق به دانشگاه صنعتی خواجه نصیرالدین طوسی می‌باشد و بدون

اجازه کتبی دانشگاه به شخص ثالث قابل واگذاری نیست.

همچنین استفاده از اطلاعات و نتایج موجود در پایان نامه بدون ذکر مرجع مجاز نمی‌باشد.

سپاس

با سپاس فراوان از اساتید گرانقدر جناب آقایان دکتر محمد جواد ولدان زوج و دکتر برات مجردی که با حمایت‌های بی‌دریغ خود من را در تدوین این پایان نامه یاری نمودند.

با تشکر و سپاس

حامد قلی‌زاده

چکیده:

یکی از مهم ترین پردازش ها در حیطه ی تصاویر ابر طیفی، آشکارسازی اهداف در سطح زیر پیکسل می باشد. به دلیل قدرت تفکیک طیفی بالای تصاویر ابرطیفی از یک سو و قدرت تفکیک مکانی محدود آنها از سوی دیگر، اهداف مورد نظر در سطح زیر پیکسل ظاهر می شوند. از این رو آشکارسازی این اهداف با استفاده از روش های رایج پردازش تصویر که بر مبنای اطلاعات مکانی استوار هستند امکان پذیر نیست. در طی سال های اخیر روش های متفاوتی به منظور حل مسئله ی آشکارسازی توسعه داده شده اند که در این پایان نامه روش های آشکارسازی OSP، CEM، TCIMF، AMSD، ACE، FCLS، NCLS و SCLS مورد استفاده قرار گرفته اند.

بر اساس مقایسه های انجام شده در این پایان نامه، عموماً روش های ACE و CEM دارای عملکردی بهتر از سایر روش ها می باشند. از سوی دیگر هر کدام از روش های آشکارسازی بر پایه ی فرض های متفاوتی استوار بوده و نقاط ضعف و قوت خاص خود را دارند. یکی از راهکارهای ممکن برای بهبود نتایج حاصل از آشکارسازی و استفاده از نقاط قوت هر کدام از این روش ها، ترکیب نتایج حاصل از آشکارسازها می باشد. برطبق نتایج بدست آمده در این پایان نامه با استفاده از داده های شبیه سازی شده و واقعی، روش ترکیب میانگین دارای بهترین عملکرد می باشد.

از سوی دیگر، به دلیل افزایش ابعاد فضای ویژگی در تصاویر ابرطیفی، ابعاد فضای فرضیات نیز بشدت افزایش خواهد یافت که این عامل نیز سبب دشوار شدن عملیات آشکارسازی خواهد شد. بنابراین راهکاری دیگر جهت بهبود آشکار سازی، کاهش ابعاد داده های ابرطیفی است. بنابراین به منظور بررسی اثر کاهش ابعاد داده ی ابرطیفی از الگوریتم ژنتیک (نظارت شده) و تبدیل Wavelet (نظارت نشده) استفاده شده است. بر اساس نتایج بدست آمده، این روش ها می توانند سبب بهبود نتایج آشکارسازی شوند، اما هر کدام از این دو روش همانطور که در بخش های بعدی اشاره خواهد شد دارای نقاط ضعف خاص خود می باشند. از اینرو در این پژوهش، از یک فرآیند انتخاب باند نظارت نشده در

فضای پدیده جهت بهبود عملکرد آشکارسازی استفاده شده است. نتایج حاصله بر روی داده‌ی ابرطیفی واقعی، نشان دهنده‌ی اثر مثبت روش پیشنهادی در بهبود نتایج می‌باشد.

علاوه بر موارد فوق، در این پایان نامه دو روش جهت خوشه‌بندی تصاویر ابرطیفی با استفاده از روش‌های FCLS، NCLS و SCLS نیز ارائه شده است. در روش اول، خوشه‌بندی توسط الگوریتم FCLS صورت می‌گیرد. توجه توسعه‌ی چنین روشی احتمال وجود پیکسل‌های مختلط در تصاویر ابرطیفی می‌باشد. در روش دوم نیز از ترکیب روش‌های FCLS، NCLS و SCLS به منظور بهبود عملکرد خوشه‌بندی استفاده شده است. مقایسه‌ی نتایج بدست آمده از این روش‌ها با روش‌های خوشه‌بندی Fuzzy c-means و K-means، با استفاده از معیار ARI، نشان دهنده‌ی عملکرد مناسب روش‌های پیشنهادی می‌باشد.

واژه‌های کلیدی: آشکار سازی، ترکیب، انتخاب باند، خوشه بندی، تصویر ابر طیفی.

فهرست:

۱	فصل ۱: مقدمه
۱	۱-۱- مقدمه
۲	۱-۱-۱- فضاهای بازنمایی داده های ابر طیفی
۳	۱-۲- طرح مسئله
۴	۱-۳- هدف
۵	۱-۴- ساختار پایان نامه
۶	فصل ۲: مروری بر روش های آشکارسازی اهداف
۶	۲-۱- مقدمه
۷	۲-۲- الگوریتم های آشکارسازی در سطح زیرپیکسل
۹	۲-۲-۱- OSP
۱۰	۲-۲-۲- CEM
۱۱	۲-۲-۳- TCIMF
۱۲	۲-۲-۴- SCLS
۱۳	۲-۲-۵- NCLS
۱۴	۲-۲-۶- FCLS
۱۶	۲-۲-۷- AMSD
۱۹	۲-۲-۸- ACE
۲۱	۲-۲-۹- ارزیابی عملکرد آشکارسازها
۲۴	فصل ۳: مروری بر روش های ترکیب
۲۴	۳-۱- مقدمه
۲۵	۳-۲- روش های ترکیب بر حسب خروجی طبقه بندی کننده ها
۲۶	۳-۳- ترکیب نتایج آشکارسازها در سطح اندازه
۲۸	۳-۳-۱- قاعده ی ضرب
۲۸	۳-۳-۲- قاعده ی میانگین حسابی
۲۸	۳-۳-۳- قاعده ی بیشینه
۲۹	۳-۳-۴- قاعده ی کمینه

۲۹	.....۳-۳-۵-قاعده‌ی میانه
۲۹	.....فصل ۴: آزمایش‌ها و نتایج
۳۰	.....۴-۱-آزمایش ۱: مقایسه‌ی الگوریتم‌های آشکارسازی
۳۰	.....۴-۱-۱-داده‌ی مورد استفاده
۳۲	.....۴-۱-۲-نتایج
۳۶	.....۴-۲-آزمایش (۲): بررسی اثر ترکیب آشکارسازها در بهبود نتایج آشکارسازها
۳۶	.....۴-۲-۱-داده‌های مورد استفاده
۳۶	.....۴-۲-۱-۱-داده‌ی شبیه‌سازی شده
۳۸	.....۴-۲-۱-۲-داده‌ی واقعی
۴۰	.....۴-۲-۲-روش انجام کار
۴۰	.....۴-۲-۲-۱-تعیین اجزای خالص
۴۲	.....۴-۲-۲-۲-ترکیب نتایج حاصل از آشکارسازهای بهینه
۴۳	.....۴-۲-۳-نتایج
۴۳	.....۴-۲-۳-۱-نتایج بدست آمده تصویر شبیه‌سازی شده
۴۶	.....۴-۲-۳-۲-نتایج بدست آمده تصویر واقعی
۴۹	.....۴-۳-آزمایش ۳: بررسی اثر ترکیب کاهش ابعاد داده‌ی فراطیفی در بهبود نتایج آشکارسازها
۴۹	.....۴-۳-۱-داده‌های مورد استفاده
۴۹	.....۴-۳-۲-روش‌های مورد استفاده به منظور کاهش ابعاد فضای ویژگی
۵۰	.....۴-۳-۲-۱-انتخاب ویژگی با استفاده از الگوریتم ژنتیک
۵۰	.....۴-۳-۲-۲-استخراج ویژگی با استفاده از تبدیل Wavelet
۵۱	.....۴-۳-۳-روش انجام کار
۵۱	.....۴-۳-۴-نتایج بدست آمده تصویر شبیه‌سازی شده
۵۲	.....۴-۳-۵-نتایج بدست آمده داده‌ی واقعی
۵۵	.....۴-۴-آزمایش ۴: ارائه‌ی یک روش انتخاب باند نظارت نشده جهت بهبود عملکرد آشکارسازی
۵۵	.....۴-۴-۱-روش پیشنهادی
۶۴	.....۴-۴-۲-نتایج
۶۶	.....۴-۵-آزمایش (۵): خوشه‌بندی تصاویر فراطیفی با استفاده از الگوریتم FCLS
۶۶	.....۴-۵-۱-داده‌ی مورد استفاده

۶۷..... ۲-۵-۴- روش انجام کار .....

۶۸..... ۳-۵-۴- نتایج خوشه بندی .....

۷۲..... ۶-۴-آزمایش (۶): ارائه‌ی روشی مبتنی بر ترکیب به منظور خوشه بندی تصاویر فراطیفی.....

۷۲..... ۱-۶-۴- داده‌ی مورد استفاده.....

۷۲..... ۲-۶-۴- روش انجام کار .....

۷۳..... ۳-۶-۴- نتایج خوشه بندی.....

۷۶..... فصل ۵: خلاصه، نتیجه گیری و پیشنهادات.....

۷۶..... ۱-۵- خلاصه .....

۷۶..... ۲-۵- نتیجه گیری.....

۷۹..... ۳-۵- پیشنهادات .....

۸۰..... مراجع.....

فهرست جدول ها:

- جدول ۴-۱: خصوصیات اهداف ۳۹
- جدول ۴-۲: AUC و تعداد پیکسل های False Alarm حاصل از آشکارسازهای زیرپیکسل و روش های ترکیب (داده ی شبیه سازی شده)..... ۴۴
- جدول ۴-۳: آشکارسازهای بهینه ی انتخاب شده برای هر روش ترکیب (داده ی شبیه سازی شده)..... ۴۵
- جدول ۴-۴: اثر انتخاب آشکارسازهای بهینه در بهبود عملکرد آشکارسازها (داده ی شبیه سازی شده)..... ۴۵
- جدول ۴-۵: تعداد پیکسل های False Alarm حاصل از آشکارسازهای زیرپیکسل و روش های ترکیب (داده ی واقعی) ۴۷
- جدول ۴-۶: اثر انتخاب آشکارسازهای بهینه در بهبود عملکرد آشکارسازها (داده ی واقعی)..... ۴۸
- جدول ۴-۷: آشکارسازهای بهینه ی انتخاب شده برای هر روش ترکیب (داده ی واقعی)..... ۴۸
- جدول ۴-۸: میانگین AUC حاصله از کاهش باند با استفاده از تبدیل Wavelet..... ۵۲
- جدول ۴-۹: میانگین AUC حاصله از کاهش باند با استفاده از الگوریتم ژنتیک..... ۵۲
- جدول ۴-۱۰: تعداد پیکسل های FA حاصل از روش های پیشنهادی..... ۶۴
- جدول ۴-۱۱: Contingency..... ۶۸
- جدول ۴-۱۲: نتایج خوشه بندی حاصل از ۱۰ مرتبه از اجرای روش. q تعداد اجزای خالص بدست آمده می باشد..... ۷۰
- جدول ۴-۱۳: مدت زمان اجرای روش پیشنهادی..... ۷۰
- جدول ۴-۱۴: مدت زمان اجرای روش پیشنهادی..... ۷۴
- جدول ۴-۱۵: نتایج خوشه بندی ۷۴
- جدول ۵-۱: تعداد پیکسل های FA حاصل از روش های پیشنهادی..... ۷۸

فهرست شکل ها:

- شکل ۱-۱: (راست) منحنی طیفی بدست آمده از یک سنجندهی ابر طیفی (چپ) منحنی طیفی بدست آمده از یک سنجندهی چند طیفی..... ۱
- شکل ۱-۲: (راست) باز نمایی منحنی طیفی ۳ مادهی متفاوت در فضای طیفی (چپ) باز نمایی یک پیکسل در فضای ویژگی..... ۲
- شکل ۲-۱: حالات ممکن طبقه بندی در یک طبقه بندی کنندهی باینری..... ۲۱
- شکل ۳-۱: اهمیت وجود اطلاعات مکمل در ترکیب طبقه بندی کننده ها..... ۲۷
- طیف مواد پس زمینه..... ۳۱
- طیف اهداف..... ۳۱
- شکل ۴-۱: طیف مربوط به مواد پس زمینه و اهداف..... ۳۱
- شکل ۴-۲: باند ۳۰ دادهی شبیه سازی شده. (ا) تصویر شبیه سازی شده بدون نویز، (ب) تصویر شبیه سازی شده با نسبت سیگنال به نویز ۱:۲۰..... ۳۲
- شکل ۴-۳: تصاویر آشکارسازی بر روی دادهی شبیه سازی شده..... ۳۳
- شکل ۴-۴: منحنی ROC آشکارسازها..... ۳۴
- شکل ۴-۵: تعداد پیکسل های به اشتباه طبقه بندی شده (FA)..... ۳۵
- شکل ۴-۶: مشخصه های طیفی مربوط به پس زمینه و اهداف. (ا) اهداف، (ب) پس زمینه..... ۳۷
- شکل ۴-۷: باند ۳۰ دادهی شبیه سازی شده. (ا) تصویر شبیه سازی شده بدون نویز، (ب) تصویر شبیه سازی شده با نسبت سیگنال به نویز ۱:۲۰..... ۳۷
- شکل ۴-۸: دادهی HyMap مورد استفاده..... ۳۸
- شکل ۴-۹: اهداف مورد استفاده..... ۳۹
- شکل ۴-۱۰: مشخصه ی طیفی مربوط به هر یک از اهداف (بعد از حذف باندهای جذبی و نویزی)..... ۳۹
- شکل ۴-۱۱: اثر کاهش ویژگی بر روی عملکرد آشکارسازها در دادهی واقعی..... ۵۳
- شکل ۴-۱۲: دیاگرام روش پیشنهادی..... ۵۶
- شکل ۴-۱۳: قطعه بندی دادهی مورد استفاده..... ۵۷
- شکل ۴-۱۴: بازنمایی داده ها در فضای پدیده به همراه باندهای انتخابی با استفاده از پوسته ی محدب..... ۶۰

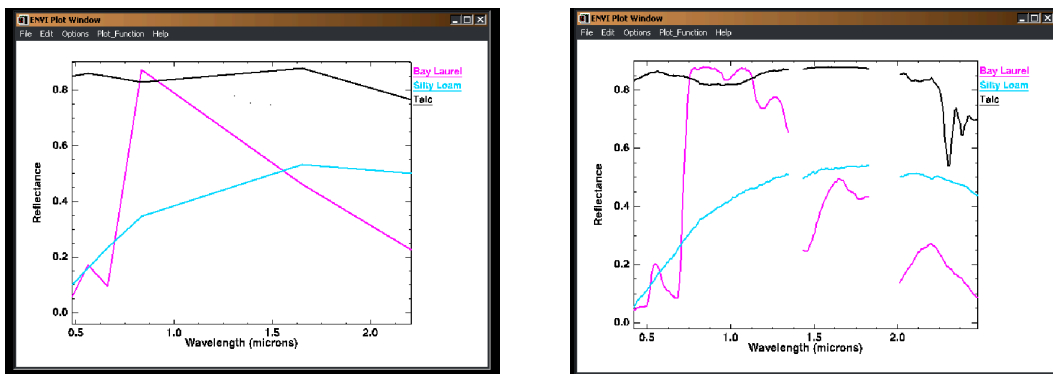
- شکل ۱۵-۴: بازنمایی داده‌ها در فضای پدیده به همراه باندهای انتخابی با استفاده از خوشه‌بندی فازی ۶۰
- شکل ۱۶-۴: باندهای انتخابی مربوط به هدف F3 با استفاده از روش پوسته‌ی محدب ۶۲
- شکل ۱۷-۴: باندهای انتخابی مربوط به هدف F4 با استفاده از روش پوسته‌ی محدب ۶۲
- شکل ۱۸-۴: باندهای انتخابی مربوط به هدف F3 با استفاده از خوشه‌بندی در فضای پدیده ۶۳
- شکل ۱۹-۴: باندهای انتخابی مربوط به هدف F4 با استفاده از خوشه‌بندی در فضای پدیده ۶۴
- شکل ۲۰-۴: تصویر آشکارسازی حاصله از روش انتخاب باند با استفاده از روش پوسته‌ی محدب ۶۵
- شکل ۲۱-۴: تصویر آشکارسازی حاصله از روش انتخاب باند با استفاده از خوشه‌بندی فازی ۶۵
- شکل ۲۲-۴: باند ۲۹ داده‌ی Indian Pines ۶۷
- شکل ۲۳-۴: تصاویر خوشه‌بندی. (ا) داده‌ی Indian Pines، (ب) روش پیشنهادی، (ج) K-means و (د) FCM ۶۹
- شکل ۲۴-۴: تصاویر خوشه‌بندی اجرای مرتبه‌ی اول. (ا) داده‌ی Indian Pines، (ب) قاعده‌ی مینیمم، (ج) قاعده‌ی ماکسیمم، (د) قاعده‌ی میانگین، (ه) رای اکثریت، (و) K-means و (ز) FCM ۷۵

فصل ۱: مقدمه

۱-۱- مقدمه

امروزه سنجش از دور ابرطیفی^۱ در کاربردهای وسیعی همانند اکتشافات معدنی، پایش تغییرات، طبقه بندی، ارزیابی محصولات کشاورزی، آشکارسازی و ... استفاده می شود. آنچه که چنین کاربردهایی را ممکن می سازد، این است که مواد و اشیا مختلف در هنگام مواجهه با امواج الکترومغناطیس، رفتار متفاوتی از نظر بازتابش^۲، جذب^۳ و ... دارند. بنابراین می توان از این تمایز در جهت شناخت مواد استفاده کرد، به عبارت دیگر می توان هر ماده را معادل با یک امضای طیفی^۴ دانست (شکل ۱-۱).

بحث طیف سنجی^۵ به عنوان ابزاری جهت شناسایی و ثبت منابع زمین همواره در حال گسترش و توسعه بوده است که نتیجهی آن ساخت سنجنده هایی با قابلیت ثبت صدها باند طیفی می باشد. از جملهی این سنجنده ها می توان AVIRIS، HYDICE و Hyperion را نام برد.

شکل ۱-۱: (راست) منحنی طیفی بدست آمده از یک سنجندهی ابر طیفی (چپ) منحنی طیفی بدست آمده از یک سنجندهی چند طیفی

¹ Hyperspectral

² Reflectance

³ Absorption

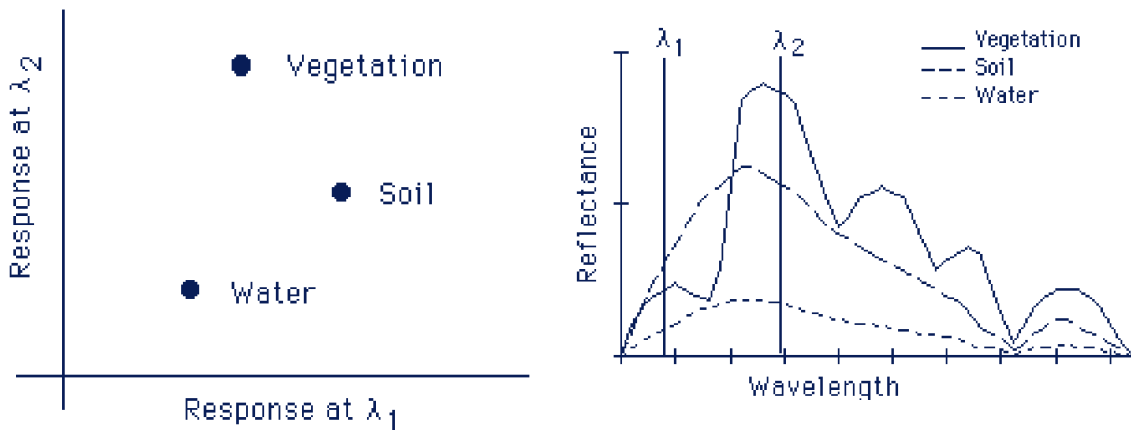
⁴ Spectral Signature

⁵ Spectrometry

۱-۱-۱- فضاهای بازنمایی داده های ابر طیفی

به منظور بازنمایی و پردازش داده های ابرطیفی می توان از سه فضای متفاوت استفاده کرد: فضای تصویر: دارای دو بعد است که از آن برای استخراج اطلاعات بر اساس روابط مکانی بین پیکسل ها استفاده می شود. از این فضا عمدتاً در پردازش تصاویر چند طیفی استفاده می شود. فضای طیفی: در این فضای دو بعدی، پاسخ اندازه گیری شده ی مربوط به هر پیکسل به صورت تابعی از طول موج نمایش داده می شود. در نتیجه می توان رفتار طیفی چند پیکسل یا ماده را به صورت همزمان و در طول موج های مختلف مشاهده کرد. در این فضا امکان شناسایی^۱ یک ماده از طریق مقایسه با یک کتابخانه ی طیفی ممکن است. فضای ویژگی: فضایی است n بعدی که n نمایانگر تعداد باندهای طیفی می باشد. به عبارت دیگر در این فضا، هر پیکسل دارای یک بردار مشخصه با ابعاد n می باشد. از این فضا بیشتر به منظور نمایش وضعیت پراکندگی کلاس ها نسبت به هم استفاده می شود.

شکل ۱-۲: (راست) باز نمایی منحنی طیفی ۳ ماده ی متفاوت در فضای طیفی (چپ) باز نمایی یک پیکسل در فضای ویژگی [1]

^۱ Identification

۲-۱- طرح مسئله و ضرورت انجام طرح

تصاویر ابرطیفی توانایی ثبت داده در تعداد زیادی باند طیفی را دارا هستند، در نتیجه می توان اقدام به شناسایی اهدافی^۱ کرد که پیش از این در تصاویر چندطیفی امکان پذیر نبود. هر چند به دلیل محدودیت قدرت تفکیک مکانی در تصاویر ابر طیفی، اهداف مورد نظر در سطح زیر پیکسل ظاهر می شوند. در نتیجه شناسایی اهداف با استفاده از روش های پردازش تصویر رایج که بر پایه ی اطلاعات مکانی^۲ عمل می کنند ممکن نیست و باید از روش های شناسایی در سطح زیر پیکسل استفاده کرد. به عبارت دیگر با توجه به قدرت تفکیک طیفی بالای تصاویر ابر طیفی و قدرت تفکیک مکانی نسبتا پایین آنها، همواره بیش از یک هدف در پیکسل یافت می شود و یک پاسخ طیفی مرکب از هدف و پس زمینه^۳ ثبت خواهد شد [2].

در روش های آشکارسازی اهداف در سطح زیر پیکسل، تشخیص اهدافی خاص در سطح تصویر مدنظر است که این اهداف معمولا دارای تعدادی اندک و ساخته ی دست بشر می باشند [3]. از سوی دیگر روش های طبقه بندی مورد استفاده در تصاویر چند طیفی^۴ توانایی شناسایی چنین اهدافی را ندارند، زیرا این روش ها بر فرض وجود پیکسل های خالص استوار هستند در حالیکه در عمل، هر پیکسل متشکل از چندین کلاس متفاوت است. با توجه به آنچه که گفته شد، روش هایی که قابلیت شناسایی اهدافی با ابعادی کوچک تر از یک پیکسل دارند با روش های مرسوم طبقه بندی تفاوت قابل توجهی دارند که در بخش های بعدی به آنها اشاره خواهد شد. این روش های آشکارسازی نیز در شرایط مختلف، رفتاری متفاوت از خود نشان می دهند. این رفتار ناشی از ضعف ذاتی مدل ها و وابستگی آنها به داده ی مورد استفاده می باشد و نمی توان یک آشکارساز را به عنوان روش بهینه مشخص نمود.

¹ Target

² Spatial

³ Background

⁴ Multispectral

با در نظر گرفتن موارد فوق، مسئله‌ی آشکارسازی عوارض در سطح زیر پیکسل و بهبود عملکرد چنین روش‌هایی می‌تواند بستر مناسبی جهت تحقیقات باشد.

۳-۱-هدف

روش‌هایی که در این پایان‌نامه به آن‌ها پرداخته می‌شود مربوط به آشکارسازی اهداف در سطح زیر پیکسل می‌باشد، البته این روش‌ها به هنگام مواجهه با مسئله‌ی پیکسل‌های مختلط^۱ به کار می‌روند و با طبقه‌بندی کننده‌های رایج که در آن‌ها یک پیکسل، تنها به یک کلاس تعلق دارد تفاوت دارند. در این روش‌ها به دنبال طبقه‌بندی پس‌زمینه‌ی تصویر نیستیم، بلکه با بکار گرفتن راهکارهایی-های به دنبال حذف و یا کاهش اثرات پس‌زمینه و سپس آشکارسازی هدف یا اهداف مطلوب هستیم. از سوی دیگر روش‌های آشکارسازی که در بخش‌های بعدی معرفی خواهند شد، هر کدام بر فرض‌های متفاوتی استوار هستند و همین تفاوت‌ها گاهی سبب رسیدن به نتایج متفاوت خواهد شد. یکی از راهکارهای پیش‌رو برای حل این مشکل، ترکیب^۲ نتایج حاصل از این آشکارسازهاست. در این صورت پرسش‌های زیر مطرح خواهند شد:

از میان روش‌های آشکارسازی کدام یک دارای عملکرد بهتری می‌باشند؟

آیا تلفیق روش‌های آشکارسازی منجر به آشکارسازی دقیق‌تر اهداف در سطح زیر پیکسل خواهد

شد؟ در این صورت کدام روش ترکیب عملکرد بهتری از خود نشان خواهد داد؟

همچنین به دلیل بعد بالای داده‌های ابرطیفی، وابستگی میان باندهای طیفی باعث کاهش

عملکرد آشکارسازها و یا به طور کلی طبقه‌بندی کننده‌ها خواهد شد. به همین دلیل استفاده از روش-

های کاهش ابعاد داده‌های ابرطیفی می‌تواند در بهبود هر چه بیشتر نتایج موثر باشد. سوالات مطرح

شده در این قسمت را نیز می‌توان بدین صورت بیان نمود:

آیا استفاده از روش‌های کاهش ابعاد فضای ویژگی سبب بهبود نتایج آشکارسازی خواهند شد؟

¹ Mixed Pixel Classifier

² Fusion

آیا امکان توسعه‌ی یک روش نظارت نشده‌ی کاهش ابعاد فضای ویژگی به منظور بهبود نتایج آشکارسازی وجود دارد؟

از همین‌رو، یکی از اهداف این پژوهش بررسی نقش روش‌های گوناگون ترکیب نتایج در بهبود دقت آشکارسازها می‌باشد. هدف دیگر این پایان‌نامه ارزیابی اثربخشی کاهش ابعاد داده‌ی فراطیفی در بهبود عملکرد آشکارسازی است.

۴-۱- ساختار پایان‌نامه

فصل اول همانطور که مشاهده شد، اختصاص به بیان مفاهیم کلی تصاویر ابرطیفی، طرح مسئله و هدف از انجام پژوهش داشت.

فصل دوم، به معرفی الگوریتم‌های آشکارسازی در سطح زیر پیکسل و نقاط ضعف و قوت آنها می‌پردازد.

آنچه که در فصل سوم بدان پرداخته خواهد شد، معرفی روش‌های ترکیب نتایج آشکارسازها در سطوح مختلف و بررسی خصوصیات هر یک از آنهاست.

در فصل چهارم نیز به پیاده‌سازی روش‌های موردنظر و بیان نتایج آزمایشات پرداخته خواهد شد. نتایج کلی و پیشنهادات نیز در فصل پنجم بیان خواهند شد.